http://ethcriminalawnetwork.com

አዋጅ ቁጥር-------------/2008ዓ.ም

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግን ለማቋቋም የወጣ አዋጅ

ወጥነት ያለው፣ ውጤታማና ቀልጣፋ አገልግሎት የሚሰጥ፤ የሕዝብንና የመንግስትን ጥቅም በተሟላ ሁኔታ የሚያስጠብቅ አንድ ጠንካራ ሕግ አስከባሪ የዓቃቤ ሕግ ተቋም ማቋቋም አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

ሕጎች በሚገባ መደራጀታቸውንና የመንግስት ሥራዎች በሕግ መሠረት መመራታቸውንየሚያረጋግጥ እንዲሁም የሕግ የበላይነትን የሚያስከብር ተቋም እንደገና ማደራጀት አስፈላጊ መሆኑን በመገንዘብ፤

የሕዝብ ተአማኒነት ያለው፣ በተሟላ ተቋማዊና ሙያዊ ነፃነት የሚያገለግል እንዲሁም ለሙያዊ፣ ተቋማዊና ሕዝባዊ ተጠያቂነት የሚገዛ፣ በግጽነትና አሳታፊነት የሚሰራ የዓቃቤ ሕግ ተቋም ማደራጀት በማስፈለጉ፤

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገመንግስት አንቀጽ 55(1)መሠረት የሚከተለው ታውጇል፡፡

Draft

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. **አጭር ርዕስ**

   ይህ አዋጅ "የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር --------/2008" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. **ትርጉም**

   በዚህ አዋጅ ውስጥ የቃሉ አገባብ የተለየ ትርጉም የሚያሰጥ ካልሆነ በስተቀር፤

   1/ "ሕገ መንግስት" ማለት የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግስት ነው፤

   2/ "የፌዴራል መንግስት መስሪያ ቤቶች" ማለት ሕጋዊ ሰውነት ያላቸው በፌዴራል መንግስቱ በጀት የሚተዳደሩ አካላት ሲሆኑ በአዲስ አበባ ከተማ እና በድሬዳዋ ከተማ አስተዳደር በጀት የሚተዳደሩ ተቋማትን እንዲሁም የፌዴራል መንግስት የልማት ድርጅቶችን ይጨምራል፤

   3/ "የፌዴራል መንግስት ሕጎች" ማለት አዋጆች፣ ደንቦች እና ሥልጣን በተሰጣቸዉ የፌዴራል መንግስት አካላት የወጡ መመሪያዎች እና

http://ethcriminalawnetwork.com

ኢትዮጵያ ያፀደቀቻቸው ወይም የተቀበለቻቸው አለምአቀፍ ስምምነቶችን ያጠቃልላል፤

4/ “የወንጀል ሕግ” ማለት በሕዝብ ተወካዩች ምክር ቤት በወጣ አዋጅ መሠረት የተደነገገ የወንጀል ሕግ ነው፤

5/ “ክልል” ማለት በሕገ መንግስቱ አንቀጽ 47(1) የተመለከተው ማንኛውም ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት ሲሆን የአዲስ አበባና የድሬደዋ ከተማ አስተዳደሮችንይጨምራል፤

6/ “ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ” ማለት በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የተሾመ የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ኃላፊ ነው፤

7/ “ምክትል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ” ማለት በጠቅላይ ሚኒስትሩ የተሾመ የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ምክትል ሀላፊ ነው፤

8/ “ዓቃቤ ሕግ” ማለት በጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉ ተሹሞ በዓቃቤያነ ሕግ መተዳደሪያ ደንብ መሰረት የሚተዳደር የሕግ ባለሙያ ሲሆን በዚህ አዋጅ አንቀጽ 7(1)መሠረት የተሾሙ ጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉንና ምክትል ጠቅላይ ዓቃቤያነ ሕግን ይጨምራል፤

9/ "ዓለም አቀፍ ስምምነት" ማለት በኢትዮጵያ እና በሌላ መንግስት፣ መንግስታት እንዲሁም ዓለም ዓቀፍ ድርጅቶች መካከል የተፈጸመና በአንድ ወይም ከዚያ በላይ በሆኑ ተዛማጅ ሰነዶች በጽሁፍ የሰፈረ ማንኛውም ስያሜ የተሰጠው በዓለም አቀፍ ሕግ የሚገዛ ስምምነት ሲሆን ስምምነቶች፣ ኮንቬንሽኖች እና ፕሮቶኮሎችን ይጨምራል፤

10/ “ሰው” ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው፤

11/ ማንኛውም በወንድ ፆታ የተገለፀው አነጋገር ሴትንም ይጨምራል፡፡

Draft

<u>ክፍል ሁለት</u>

<u>አደረጃጀት፣ሥልጣንና ተግባር</u>

3. <u>***መቋቋም***</u>

1/ የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ (ከዚህ በኋላ “ፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ”) እየተባለ የሚጠራ፣ ራሱን የቻለ የሕግ ሰውነት ያለው የፌዴራል መንግስት ሚኒስቴር መስሪያ ቤት ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡

2/ የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ተጠሪነት ለጠቅላይ ሚኒስትሩና ለሚኒስትሮች ምክር ቤት ይሆናል፡፡

http://ethcriminalawnetwork.com

4. **ዋና መስሪያ ቤት**

የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ዋና መስሪያ ቤት በአዲስ አበባ ከተማ ሆኖ እንደ አስፈላጊነቱ በክልሎች ቅርንጫፍ ጽሕፈት ቤቶች ሊኖሩት ይችላል፡፡

5. **ዓላማዎች**

የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ የሚከተሉት ዓላማዎች ይኖሩታል፤

1/ ሕገ መንግስቱን እና ሕገ መንግስታዊ ሥርዓቱን ማክበርና ማስከበር፤

2/ የሕግ የበላይነትን ማረጋገጥ፤

3/ የወንጀል ሕግን ማስከበር፤

4/ የፌዴራል መንግስቱን እና የሕዝብን የፍትሐ ብሔር ጥቅም ማስከበር፡፡

6. **ሥልጣንና ተግባራት**

የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፤

1/ የወንጀል ፍትህ ፖሊሲ የሚመለከታቸውን አካላት በማስተባበር ያዘጋጃል፤ ሲፀድቅም ተግባራዊነቱን ያስተባብራል፣ ይከታተላል፣ ያረጋግጣል፤

2/ በሕግ ጉዳዮች የፌዴራል መንግስት ዋና አማካሪ እና ተወካይ ሆኖ ይሰራል፤

3/ የወንጀል ጉዳይን በተመለከተ፤

ሀ) የወንጀል ምርመራ እንዲጀመር ያደርጋል፣ የተጀመረ የወንጀል ምርመራ ላይ የክትትል ሪፖርት እንዲቀርብ እንዲሁም ምርመራው በአግባቡ ተከናውኖ እንዲጠናቀቅ፣ በሕዝብ ጥቅም መነሻ ወይም በወንጀል የማያስጠይቅ ሁኔታ መኖሩ በግልፅ ሲታወቅ የወንጀል ምርመራ እንዲቋረጥ ወይም የተቋረጠው የወንጀል ምርመራ እንዲቀጥል ያደርጋል፣ ምርመራው በሕግ መሰረት መከናወኑን ያረጋግጣል፣ አስፈላጊውን ትእዛዝ ይሰጣል፤

ለ) በፖሊስ የተጀመረ የወንጀል ምርመራ እንዲያውቀው መደረግ አለበት፣ የምርመራ አካሄዱን በተመለከተ አስፈላጊውን ድጋፍና እገዛ ያደርጋል፣ በምርመራ መዝገብ ውሳኔ አሰጣጥ ሂደት ላይ ከፖሊስ ድጋፍ ሊጠይቅ ይችላል፣ እንዲሁም በወንጀል መዝገብ ላይ የተሰጠ የዓቃቤ ሕግና የፍርድ ቤት ውሳኔዎችን ለሚመለከተው ፖሊስ ያሳውቃል፣ የወንጀል ምርመራ መዝገቦችን አስመልክቶ በየደረጃው ባሉ ዓቃቤያን ሕግ በተሰጡ ውሳኔዎች ላይ በፖሊስ የሚቀርቡ ይግባኞችን ተቀብሎ ውሳኔ ይሰጣል፤

Draft

http://ethcriminalawnetwork.com

ሐ) የተጠናቀቁ የምርመራ መዝገቦችን ከሕግና ከማስረጃ አንፃር መርምሮ በሥነ-ሥርዓት ሕግ መሰረት የተቀመጡ መመዘኛዎች ሲሟሉ የአያስከስስም ወይም የተዘግቷል ውሳኔ ይሰጣል፤

መ) የጥፋተኝነት ድርድር ይወስናል፣ ድርድር ያደርጋል፣ አማራጭ የመፍትሄ እርምጃ እንዲወሰድ ይወስናል፣ ተግባራዊነቱን ይከታተላል፤

ሠ) የፌዴራል መንግስትን በመወከል የወንጀል ጉዳዩች ክስ ይመሰረታል፣ ይከራከራል፣ ለህዝብ ጥቅም አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ጠቅላይ ሚኒስትሩን በማማከር ክስ ያነሳል፣ የተነሳ ክስ እንዲቀጥል ያደርጋል፤

ረ) ፍርድ ቤቶች በወንጀል ጉዳይ የሚሰጡዋቸው ውሳኔዎችና ትእዛዞች መፈፀምና መከበራቸውን ይከታተላል፣ ሳይፈፀሙ ከቀሩ ወይም አፈፃፀማማቸው ሕግን ያልተከተለ ከሆነ በጉዳዩ ላይውሳኔ ለሰጠው ፍርድ ቤት በማመልከት የእርምት እርምጃ እንዲወስድ ያደርጋል፤

ሰ) በፍርድ ቤት የሚወሰኑ የወንጀል ቅጣቶች በአግባቡ እንዲፈፀሙ ለማድረግ የሚያስችሉ ሥርዓቶችን ያደራጃል ወይም መደራጀታቸውን ያረጋግጣል፤

ሸ) የሞት ቅጣት ውሳኔዎችን ለኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ፕሬዚዳንት ያቀርባል፣ አፈፃፀሙን ይከታተላል፡፡

4/ የፍትሐ ብሔር ጉዳዮችን በተመለከተ፤

ሀ) በፌዴራል የመንግስት መሥሪያ ቤቶች የሕዝብ እና የፌዴራል መንግስት መብትና ጥቅም ወኪል ሆኖ ይከራከራል፣ ያስከብራል፣ እንዲከበሩ ያደርጋል፣ የሚከበሩበትን ሂደት ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፤

ለ) በግዙፍ የመንግስት ፕሮጀክቶች የውል ዝግጅት እና ድርድር ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመሆን ያደርጋል፣ የሕዝብና የፌዴራል መንግስት መስሪያ ቤቶች ጥቅም ይጎዳል ብሎ ሲያምን በሌሎች ጉዳዮች ውል ዝግጅትና ድርድር ያደርጋል ወይም የሚመለከታቸውን አካላት ያማክራል፤

ሐ) የፌዴራል መንግስት መስሪያ ቤትን በመወከል የፍትሐ ብሔር ክስ ይመሰርታል፤ በከሰሱበት ወይም በተከሰሱበት የፍትሐ ብሔር ጉዳዮች ላይ ክርክር ያደርጋል፤ በተጀመረ ክርክር ተቋማትን ተክቶ በተናጠል ወይም በጋራ ይከራከራል፣ ወይም በክርክር አመራር ላይ ለመሥሪያ ቤቶች አቅጣጫ ይሰጣል፣ በሕግ መሠረት ፍርድን ያስፈፅማል፤

Draft

http://ethcriminalawnetwork.com

መ) የፌዴራል መንግስት መስሪያ ቤቶች እርስ በርሳቸዉ ያልተግባቡባቸው የፍታሐ ብሔር ጉዳዩች በፍርድ ቤት ወይም ከፍርድ ቤት ውጭ ባለ አማራጭ የክርክር መፍቻ መንገድ እንዲወሰን ውሳኔ ይሰጣል፤ በውሳኔው መሰረት መፈፀሙን ያረጋግጣል፤

ሠ) በፌዴራል ፍርድ ቤቶች የፍትሐብሔር ክስ ለመመሥረት የገንዘብ አቅም የሌላቸውን ዜጎች በተለይም ሴቶችን፣ ሕፃናትን፣ አካል ጉዳተኞችን እና አረጋውያንን ወክሎ ይከራከራል፤

ረ) የገንዘብ አቅም የሌላቸው የወንጀል ተጎጂ የሆኑ ተበዳዩች እንዲካሱ መልሰው እንዲቋቋሙ እንዲሁም ከጉዳቱ የተያያዙ የፍትሐ ብሔር ጥቅማቸውን ለማስጠበቅ እነሱን በመወከል የፍትሐብሔር ክስ ያቀርባል ወይም ይደራደራል፤

ሰ) የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግስት በዓለምአቀፍ የዳኝነትና ከፊል ዳኝነት አካላት በሚከስበት ወይም በሚከሰስበት ጉዳይ መንግስትን በመወከል እና ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመመካከር ክርክር ያደርጋል፤ ድርድር ያካሂዳል፤ ውሳኔውንም ያስፈፅማል፤

5/ የሕግ ማርቀቅ ሥራን በተመለከተ፤

ሀ) በፌዴራል መንግሥት የሚወጡ ሕጎች የሕግ ረቂቅ ዝግጅት ይሰራል፤ የመንግስት አካላት የሚያዘጋጁት ረቂቅ ሕግ ከሕገ መንግስቱና ከፌዴራልሕጎች ጋር የተጣጣመመሆኑን ያረጋግጣል፣ ለሚመለከታቸው ክፍሎችም አስተያየት ያቀርባል፤ በክልሎች ጥያቄ ሲቀርብለት የሕግ ረቂቆችን በማዘጋጀት ይረዳል፤

ለ) የሕግ ማሻሻያ ጥናቶችን እንዲሁም የኮዲፊኬሽንና የፌዴራል ሕጐችን የማሰባብና ማጠቃለል ሥራ ይሰራል፤ የክልል ሕጎችን ያሰባስባል፣ እንደአስፈላጊነቱም እንዲጠቃለሉ ያደርጋል፤

ሐ) ኢትዮጵያ የምትፈርመው ወይም የምትቀበለው ዓለም አቀፍ ስምምነት ሕገ መንግስቱን እና አገሪቱን ሌሎች ሕግጋት ያገናዘበና ከብሔራዊ ጥቅም አንፃር ተቀባይነት ያለው መሆኑን ያረጋግጣል፤

6/ የፌዴራል መንግስቱ ሕጐች ተግባራዊ መደረጋቸውን እና አተገባበራቸውም ወጥነትያለው መሆኑን ያረጋግጣል፤ እንዲሁም የፌዴራል መንግስት መስሪያ ቤቶች ሥራቸውን በሕግ መሰረትማከናወናቸውን ያረጋግጣል፤

7/ የሕግ የበላይነትን ለማረጋገጥ ለፌዴራል መንግስት ባለስልጣናት፣ ሹመኞች፣ ተመራጮች፣ ሰራተኞች እንዲሁም የግሉ ዘርፍ ተሳታፊዎች እንደየአስፈላጊነቱ የሕግ ሥልጠና ይሰጣል ወይም እንዲሰጥ ያደርጋል፤

Draft

http://ethcriminalawnetwork.com

8/ ሰብአዊ መብትን በተመለከተ፣

ሀ) ነፃ የሕግ ድጋፍን አሰጣጥ ስትራቴጂዎችን ይቀርፃል፣ አፈፃፀሙን ይከታተላል፣ በመስኩ የሚሰማሩ አካላትን ያስተባብራል፤

ለ) ብሔራዊ የሰብአዊ መብት የድርጊት መርሀ ግብርን ከሚመለከታው አካላት ጋር በመሆን ያዘጋጃል፣ አፈፃፀሙን ይከታተላል፤ በአገር አቀፍ ደረጃ የሚመለከታቸውን አካላት ያስተባብራል፣ ለሚመለከታቸው አካላት ሪፖርት ያቀርባል፤

ሐ) በፖሊስ ጣቢያና በማረሚያ ቤት ቁጥጥር ሥር ያሉ ሰዎችን ይጎበኛል፣ አያያዛቸው እና ቆይታቸው በሕግ መሰረት መፈጸሙን ያረጋግጣል፣ አስፈላጊ ሲሆን ሕገ ወጥ ተግባር እንዲታረም እንዲሁም ሕግን ተላልፈዋል በተባሉ ሰዎች ላይ በሕግ መሰረት እርምጃ ይወስዳል ወይም እንዲወሰድ ያደርጋል፤

መ) የሰብአዊ መብት ትምህርት እና የንቃተ ሕግ ለማዳበር በተለያዩ ዘዴዎች ትምህርት ይሰጣል፤ በዘርፉ የተሰማሩ የሚመለከታቸውን አካላት ያስተባብራል፤

ሠ) ኢትዮጵያ ያፀደቀቻቸውን ወይም የተቀበለቻቸውን ዓለም አቀፍና አህጉራዊ የሰብአዊ መብት ስምምነቶች አፈፃፀማቸውን ይከታተላል፣ ለሚነሱ ጉዳዮች እንደ አግባብነታቸው ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመመካከር ምላሽ ይሰጣል፤ የስምምነቶቹን ብሔራዊ የአፈፃፀም ሪፖርት ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመተባበር ያዘጋጃል፤

Draft

9/ ስለ ሕግ ጥናትና ስልጠና፣

ሀ) አሰራሩን ውጤታማ እና ቀልጣፋ ለማድረግ ጥናትና ምርምር ያደርጋል፤

ለ) የወንጀል ፍትሕ መረጃዎችን መሰብሰብ፣ ማደራጀት፣ መተንተንና ማሰራጨት የሚያስችል ሥርዓት ይዘረጋል፣ ያስፈፅማል፤

ሐ) ዓቃቤያነ ሕግ ስለ ስራቸው ያላቸውን አመለካከት፣ እውቀትና ክህሎት በተከታታይ እና በየደረጃው ለማሳደግ ሥልጠና ይሰጣል ወይም ስልጠና እና ትምህርት እንዲሰጣቸው ያደርጋል፤

10/ የዓቃቤ ሕግ የውሳኔ አሰጣጥ እና የፍቅደ ሥልጣን አጠቃቀም ወጥነትን ለማረጋገጥ በጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ የፀደቀ መመሪያ ተግባራዊ መደረጉን ያረጋግጣል፤

11/ በፌዴራል ፍርድ ቤቶች ደረጃ የጥብቅና አገልግሎት ለሚሰጡ ጠበቆች በሕግ መሠረት ፈቃድ ይሳጣል፣ ያድሳል፣ ያግዳል፣ ይሰርዛል፤ ጠበቆችንና የጥብቅና አገልግሎትንያስተዳድራል፣ ይቆጣጠራል፤

http://ethcriminalawnetwork.com

12/ በፀረ ሽብርተኝነት አዋጅ ቁጥር 652/2001 እና የውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር ስልጣንና ተግባር ስር የተመለከተው እንደተጠበቀ ሆኖ በወንጀልና ፍትሐብሔር ጉዳዮች ዓለም አቀፍ ግንኙነትና ትብብር ያደርጋል፤

13/ በዓቃቤያነ ሕግ የሚሰጡ ውሳኔዎች በሕግ መሰረት መከናወናቸውን የሚያረጋግጥ የኢንስፔክሽን ክፍል ያደራጃል፣ ጉድለቶችን በጥናት አስደግፎ ይለያል፤ በግኝቱ መሠረትም እንዲታረሙ ያደርጋል፣ አስፈላጊ ሲሆን እርምጃ ይወስዳል ወይም እንዲወሰድ ያደርጋል፣ መልካም ተሞክሮዎችን ያስፋፋል፤

14/ የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ አስፈጻሚ አካላትን ሥልጣንና ተግባር መወሰኛ አዋጅ ቁጥር 916/2008 አንቀጽ 10 የተመለከተውን የራሱን ሥልጣንና ተግባርን ሥራ ላይ ያውላል፤

15/ የንብረት ባለቤትና የይዞታ ባለመብት ይሆናል፣ ውል ይዋዋላል፣ በራሱ ስም ይከሳል፣ ይከሰሳል፤

16/ በሕግ የተሰጡትን ሥልጣንና ተግባራት ወይም ዓላማውን ለማስፈፀም የሚረዱ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል፡፡

Draft

7. **<u>የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ አቋም</u>**

ፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ፣

1/ በመንግሥት የሚሾም አንድ ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ እና ምክትል ጠቅላይ ዓቃቤያነ ሕግ፤

2/ የሥራ ዘርፎች፤

3/ የማኔጅመንት ኮሚቴ፤

4/ የፌዴራል ዓቃቤያነ ሕግ አስተዳደር ጉባኤ፤

5/ በዓቃቤ ሕግ አስተዳደር ጉባዔ አቅራቢነት በጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉ የሚሾሙ ዓቃቤ ሕጎች፤ እና

6/ አስፈላጊ ሰራተኞች፤

ይኖሩታል፡፡

8. **<u>የጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ሥልጣንና ተግባር</u>**

1/ ጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉ የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ የበላይ ኃላፊ በመሆን፣ በሙያውና በሕግ መሠረት ፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግን ይመራል፣ ያስተዳድራል፡፡

http://ethcriminalawnetwork.com

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተመለከተው አጠቃላይ አነጋገር እንደተጠበቀ ሆኖ ጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፤

ሀ) በዚህ አዋጅ አንቀጽ 6 የተመለከቱትን የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ሥልጣንና ተግባራት በሥራ ላይ ያውላል፤

ለ) በፌዴራል የሥነ-ምግባርና የፀረ-ሙስና ኮሚሽን ማቋቋሚያ አዋጅ 433/97 (በአዋጅ ቁጥር 883/2007 እንደተሸሻለ) እና የተሻሻለው የፀረ- ሙስና ልዩ የሥነ-ሥርዓትና የማስረጃ አዋጅ 434/97 (በአዋጅ ቁጥር 882/2007 እንደተሸሻለ) እንዲሁም በሌሎች ሕጎች ኮሚሽነሩ ተሰጥተው የነበሩ እና በኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 587/2000 እና በጉምሩክ አዋጅ 859/2006 ለዋና ዳይሬክተሩ ተሰጥተው ነበሩ የወንጀል ክስና ምርመራን የተመለከቱ ሥልጣንና ተግባራትን ሥራ ላይ ያውላል፤

ሐ) የፌዴራል ዓቃቤያነ ሕግ አስተዳደርን በተመለከተ በፌዴራል ዓቃቤያነ ሕግ አስተዳደር ጉባኤ የተዘጋጀውን ረቂቅ ደንብ ለሚኒስትሮች ምክር ቤት ያቀርባል፣ ሲፀድቅም ተግባራዊ ያደርጋል፤

መ) ዓቃቤያነ ሕግን በሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚወጣ ደንብ መሰረት ይሾማል፣ ያስተዳድራል፣ ያሰናብታል፤

ሠ) በምክትል ጠቅላይ ዓቃቤያነ ሕግ የተሰጡ ውሳኔዎችን ይሽራል፣ ይለውጣል፣ ያሻሽላል፣ ወይም ጉዳዩ እንዲጣራ ወይም ውሳኔውን በሰጠው አካል እንደገና እንዲታይ ያደርጋል፤

ረ) የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ድጋፍ ሰጪ ሠራተኞችን በፌዴራል ሲቪል ሰርቪስ ሕጎች መሠረት ይቀጥራል፣ ያስተዳድራል፣ ያሰናብታል፤

ሰ) የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ዓላማዎችን ለማሳካት የሚረዱ በቂ ዕውቀትና ልምድ ያላቸው ያለክፍያ የሚሰሩ አማካሪዎችን በሚያወጣው መመሪያ መሰረት እንዲሳተፉ ያደርጋል፤

ሸ) የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግን ስትራቴጂክ ዕቅድና በጀት ያዘጋጃል፣ ሲፈቀድም በስራ ላይ ያውላል፤

ቀ) ለፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ በተፈቀደለት በጀት እና የሥራ ፕሮግራም መሰረት ገንዘብ ወጪ ያደርጋል፤

በ) ከሶስተኛ ወገኖች ጋር በሚደርጉ ግንኙነቶች የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግን ይወክላል፤

Draft

http://ethcriminalawnetwork.com

ተ) የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግን የሥራ አፈጻጸም እና የሂሳብ ሪፖርት አዘጋጅቶ ለመንግስት ያቀርባል፤

ቸ) በሕግ የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል፡፡

3/ ጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉ፣

ሀ) ለሥራ ቅልጥፍናና ውጤታማነት በሚያስፈልግ መጠን ከሥልጣንና ተግባሩ በከፊል ለምክትል ጠቅላይ ዓቃቤነ ሕግ፣ ዓቃቤያነ ሕግና ሠራተኞች በውክልና ሊያስተላልፍ፣

ለ) አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ከሥልጣንና ተግባሩ ለሌሎች አካላት አስቀድሞ በሚዘረጋ የአፈፃፀም፣ የክትትልና ድጋፍ ሥርዓት መሠረት በውክልና ሊያስተላልፍ፣

ይችላል፡፡

9. የምክትል ጠቅላይ ዓቃብያነ ሕግ ሥልጣንና ተግባር

ምክትል ጠቅላይ ዓቃቢያነ ሕግ፣

1/ ለጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉ የተሰጡትን ሥልጣንና ተግባራት በማቀድ፣ በማደራጀት፣ በመምራትና በማስተባበር ጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉን ያግዛሉ፤

2/ የሚመደቡባቸውን ዘርፎች ይመራሉ፣ ያስተዳድራሉ፤

3/ በጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉ ተለይተው የሚሰጡዋቸውን ተግባራት ያከናውናሉ፤

4/ ጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉ በማይኖርበት ጊዜ ውክልና ያልተሰጠ እንደሆነ በሹመት ቅድሚያ ያለው ምክትል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ የጠቅላይ ዓቃቤ ሕግነት ሥራን ተክቶ ይሰራል፤

5/ ለሥራ ቅልጥፍናና ውጤታማነት በሚያስፈልግ መጠን ከሥልጣንና ተግባራቸው በከፊል ለዓቃቤያነ ሕግና ሠራተኞች በውክልና ሊያስተላልፉ ይችላሉ፡፡

Draft

10. ከሹመት ስለመነሳት

ጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉ እና ምክትል ጠቅላይ ዓቃቢያነ ሕግ በጠቅላይ ሚኒስትሩ ውሳኔ ከሹመታቸው ሊነሱ ይችላሉ፡፡

11. የዓቃቤያነ ሕግ አስተዳደር

1/ የዓቃቤያነ ሕግ አስተዳደር በሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚወጣ ደንብ ይወሰናል፡፡

2/ የዓቃቤያነ ሕግ ሹመት በሚከተሉት መሠረታዊ መርሆዎች ላይ የተመሠረተ ይሆናል፤

ሀ) ለሕገ መንግስቱ እና ለሕገ መንግስታዊ ሥርዓቱ እንዲሁም ለሕግ የበላይነት ያለው ተገዢነት እና እምነት፤

ለ) ሕዝባዊ አገልጋይነት፤

ሐ) የብሔር፣ ብሔረሰቦችና ሕዝቦች ሚዛናዊ ተዋፅኦ፤

መ) ኢትዮጵያዊ ዜግነት፤

ሠ) ጥብቅ የሥነ ምግባር ሁኔታ፤

ረ) ለዓቃቤ ሕግ ሥራ አስፈላጊ የሆነ የትምህርት ዝግጅትንና ክህሎት፤

ሰ) በዘርፉ የሚሰጠውን የቅድመ ሥራ ሥልጠና ተከታትሎ በስኬት ማጠናቀቁ፤

ሸ) የዓቃቤ ሕግ አገልግሎት የሚጠይቀውን ኃላፊነት የመወጣት ቁርጠኝነት፤

ቀ) ዓቃቤ ሕግ በሚሰጣቸው ውሳኔዎች ላይ ተጽዕኖ ከሚያሳድሩ ሁኔታዎች ገለልተኛ መሆን፡፡

3/ የዓቃቤያነ ሕግ ውስጣዊ አስተዳደር በሚከተሉት መርሆዎች ላይ የተመሠረተ ይሆናል፤

ሀ) ዓቃቤያነ ሕግነት የሚመደቡበት የስራ መደብ፣ የሥራውን ዓይነት፣ ሥራው የሚመራበት ሥርዓት እና የሚያስፈልገው አደረጃጀት፣ የሚጠበቀውን ዉጤት በግልጽ ባስቀመጠና ለሕዝብ ተጠያቂ መሆንን መሠረት አድርገው በተዘረጉ ሥርዓቶች ላይ የተመሠረተ፤

ለ) የዓቃቤያነ ሕግ የሥራ አፈፃፀም፣ ተለክቶ የተሰጠ ተግባር መኖርን፣ የሥራ ቅልጥፍናን እና ውጤታማነትን፣ እንዲሁም በጎ ተፅዕኖ ፈጣሪነት እና በሕዝብ ዘንድ ተአማኒነት እና ሌሎች በዓቃቢያነ ሕግ አስተዳደር ጉባኤ የሚወሰኑ መመዘኛዎችን መሠረት አድርገው የሚዘረጉ ሥርአቶች ላይ የተመሠረተ፤

ሐ) የዓቃቤያነ ሕግ የሥነ ምግባር ሁኔታ፣ ሕገ-መንግስታዊነትን፣ ሕግ አክባሪነትን፣ ገለልተኝነትን፣ ተጠያቂነትን ታሳቢ አድርጎ የተዘረጉ ሥርዓቶችን የተከተለ፤

መ) በበታችና በበላይ ዓቃቤያነ ሕግ መካከል ያለው የሥራ ግኑኝነት፣ ትብብርንና መተጋገዝን፣ የሥራው ሕጋዊነትን፣ ቅልጥፍና ማረጋገጥን፣ እንዲሁም የዕውቀትና ክህሎት ሽግግርን ታሳቢ አድርገው የተዘረጉ ሥርዓቶችን የተከተለ፤

ሠ) የዓቃቤያነ ሕግ ዕድገት፣ ከደረጃ ዝቅ ማድረግ እንዲሁም የደመወዝና ጥቅማ ጥቅም አሰጣጥ፣ በሥራ አፈፃፀማቸዉ፣ በውጤታማነታቸው እና በሥነ-ምግባራቸው ሁኔታ ላይ የተመሠረተ፤

Draft

http://ethcriminalawnetwork.com

ረ) የዓቃቤያነ ሕግ የውስጥ ዝውውር፤ ሥራን፣ የአቃቤ ሕጉን የግል ሁኔታዎች፣ ገለልተኝነቱን፣ እንዲሁም የግል ምርጫን ታሳቢ አድርገው በተዘረጉ ሥርዓቶች ላይ የተመሰረተ፤

ሰ) የዓቃቤያነ ሕግ የሕግ ትምህርት እና ሥልጠና ዕድል እንዲሁም የስብሰባ ተሳታፊነት፤ ዓቃቤ ሕጉ የተመደበበት እና የሚሰራው ሥራ ከጉዳዩ ጋር ያለውን ቅርበት፣ የሥራ አፈፃፀም፣ የብሔር፣ የፆታን እና የአካል ጉዳተኞችን ተዋጽኦ፣ የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግን ሥልጣንና ተግባር ለማስፈጸም የሚኖረው አስተዋጽዖ፣ ውጤታማና ፈጣን አገልግሎት ለመስጠት የሚያስችሉ፣ ለሠልጣኙ ዕውቀትን ወይም ክህሎትን የሚጨምሩ መሆናቸው እንዲሁም ሌሎች አግባብነት ያላቸው ሁኔታዎች ግምት በማስገባት የተዘረጉ ሥርዓቶች ላይ የተከተለ፤

ሸ) ዓቃቤያነ ሕግ ነፃነት፤ ሥራቸውን በማከናወናቸው ምክንያት ሊደርስባቸው ከሚችል ቀጥተኛና ቀጥተኛ ካልሆነ ጥቃት በቂ ጥበቃ መሰጠቱን በሚያረጋግጡ ሥርአቶች ላይ የተመሰረተ፤

ቀ) የዓቃቤ ሕግ ስንብት፤ የሥራ አፈፃፀም ዝቅተኛነትን፣ የሥነ ምግባር ጉድለትን፣ የጤና ሁኔታን እና ፈቃደኝነትን እንዲሁም ጡረታን ታሳቢ አድርጎ በተዘረጋ ሥርዓት ላይ የተመሠረተ፡፡

Draft

12. የፌዴራል ዓቃቤያነ ሕግ አስተዳደር ጉባኤ

1/ ተጠሪነቱ ለጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉ የሆነ የፌዴራል ዓቃቤያነ ሕግ አስተዳደር ጉባኤ በዚህ አዋጅ መሰረት ተቋቁሟል፤ የጉባኤውን አባላት፣ የአሠራር ሥነ-ሥርዓትና ሌሎች ዝርዝር ጉዳዮች የሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል፡፡

2/ የፌዴራል ዓቃቤያነ ሕግ አስተዳደር ጉባኤ የዓቃቤያነ ሕግ ሹመት፣ ዝውውር፣ የዕረፍት ጊዜ፣ የአገልግሎት ዘመን፣ ደረጃ፣ ሥነ-ምግባር፣ አደረጃጀት፣ መዋቅር፣ ደመወዝ፣ ጥቅማ ጥቅም እና የመሳሰሉ ጉዳዮችን ያካተተ ረቂቅ ደንብ አዘጋጅቶ ለጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉ የማቅረብ ኃላፊነት ይኖርበታል፡፡

13. ሕዝባዊ ተጠያቂነት

1/ የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ሥልጣንና ተግባሩን በሚያከናውንበት ወቅት ሕዝባዊ ተጠያቂነት እና የሕዝብ ተሳትፎን ማረጋገጥ አለበት፡፡

2/ የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ የሚከተሉት የኅብረተሰብ ክፍሎች የሚሳተፉበት የሕዝብ መድረክ በየሩብ ዓመቱ ያመቻቻል፤

ሀ) በጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉ የተመረጡ ሕዝባዊ አደረጃጀቶች፤

ለ) በጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉ የተመረጡ የንግድ ማኅበራትና የበጎ አድራጎት ድርጅቶችና ማህበራት፤

http://ethcriminalawnetwork.com

ሐ) በጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉ የተመረጡ ከፍተኛ የትምህርት ተቋማት የሕግ ትምህርት ቤቶች፤

መ) ከባለድርሻ አካላት፤

ሠ) ሌሎች አስፈላጊነታቸው በፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉ የታመነባቸው ግለሰቦች ወይም ሕጋዊ ሰውነት ያላቸውን አካላት የሚወከሉ ግለሰቦች፡፡

3/ ሕዝባዊ መድረኩ በፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ የሥራ አፈፃፀም ላይ የሚታዩ ችግሮች እና ክፍተቶች፣ የሥነ-ምግባር ጉድለቶች፣ ስትራቴጂካዊና ዓመታዊ ዕቅዶች እንዲሁም የዕቅድ አፈፃፀም ሪፖርቶች ላይ ውይይት ይደረጋል፡፡

4/ የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ከሕዝባዊ መድረኩ በሚሰጡ አስተያየቶች እና ግብአቶች መሠረት ማጣራት ያደርጋል፤ የእርምት ወይም የማስተካከያ እርምጃዎችን ይወስዳል፤ የደረሰበትን ደረጃ ለሕዝባዊ መድረኩ ያሳውቃል፡፡

Draft

14. <u>በጀት</u>

የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ከመንግስት በሚመደብለት በጀት ይተዳደራል፡፡

15. <u>የሂሳብ መዛግብት</u>

1/ የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ የተሟላና ትክክለኛ የሂሳብ መዛግብት ይይዛል፡፡

2/ የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ የሂሳብ መዛግብትና ገንዘብ ነክ ሰነዶች በፌዴራል ዋና ኦዲተር ወይም በዋና ኦዲተር በሚሰየም ኦዲተር በየዓመቱ ይመረመራሉ፡፡

<u>ክፍል ሶስት</u>
<u>ነፃነትና ተጠያቂነት</u>

16. <u>የዓቃቤያነ ሕግ የሙያ ነፃነት</u>

1/ የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ሥልጣኑንና ተግባሩን ሲያከናውን ከማንኛውም ሰው ወይም አካል ጣልቃ ገብነት ነፃ ሆኖ በሕግ መሠረት ይፈፅማል፡፡

2/ የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ የሚያወጣው የአሠራር መመሪያ እንደተጠበቀ ሆኖ ዓቃቤያነ ሕግ ሥራቸዉን በሕግ መሠረት በነፃነት ያከናውናሉ፡፡

3/ በዚህ አዋጅ ወይም በሌላ ሕግ የዓቃቤ ሕግ ተጠያቂነትን አስመልክቶ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ እንዲሁም ዓቃቢያን ሕግ በሕግ መሠረት የተሰጣቸውን ሥልጣንና ተግባር በማከናወናቸው ምክንያት ለሚደርስ ጉዳት የሕግ ተጠያቂነት አይኖርባቸውም፡፡

17. ተጠሪነትና ተጠያቂነት

1/ የዓቃቤያነ ሕግ የበላይ ኃላፊ ጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉ ይሆናል፡፡

2/ ዓቃቤያነ ሕግ ለበላይ ኃላፊያቸውና ለዘርፍ ኃላፊዎቻቸው ተጠሪ ይሆናሉ፡፡

3/ ዓቃቤያነ ሕግ በሥራ አፈፃፀማቸውና በሥነ-ምግባራቸው ለሚታየው ጉድለት በሕግ ተጠያቂ ይሆናሉ፡፡

Draft

18. አቤቱታ የማቅረብ መብት

1/ ዓቃቤ ሕግ በሚሰጠው ዉሳኔ ላይ ቅሬታ ያለው ማንኛዉም ሰው በየደረጃው ለሚገኙ የዓቃቤ ሕግ ኃላፊዎች አቤቱታ የማቅረብ መብት ይኖረዋል፤ አቤቱታ የቀረበለት ኃላፊ ጉዳዩን በአፋጣኝ አጣርቶ ውሳኔ መስጠት አለበት፡፡

2/ አቤቱታ የቀረበለት ኃላፊ ጉዳዩን ለማጣራት አግባብ ያላቸውን ባለሙያዎች የሚያካትት ኮሚቴ ሊያቋቁም ይችላል፡፡

3/ አቤቱታውን የመረመረው ኃላፊ የሕግና የማስረጃ ምክንያቱን በመጥቀስ በበታች ዓቃቤ ሕግ የተሰጠውን ዉሳኔ ለማገድ፣ ለመለወጥ፣ ለማሻሻል፣ ለመሻር፣ ለማጽደቅ ወይም ጉዳዩን አስቀድሞ ወዳየው ክፍል ለመመለስ ይችላል፡፡

19. ጥቆማ ወይም አስተያየት የማቅረብ መብት

1/ ማንኛውም ሰው በፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ሥልጣንና ተግባር ውስጥ የሚወድቅ ማንኛውም መታረምና መስተካከል አለበት የሚለውን ጉዳይ ወይም ተፈጽሟል የሚለውን የሥነ-ምግባርና የሕግ ጥሰት በማናቸውም መንገድ ለፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ጥቆማ ወይም አስተያየት ለማቅረብ ይችላል፡፡

www.chilot.me

http://ethcriminalawnetwork.com

2/ የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ጥቆማ፣ አስተያየትና ቅሬታዎችን የሚቀበልበት፣ የሚያጣራበትና የመፍትሄ እርምጃ የሚወስድበት እና ለሕብረተሰቡ የሚገለጽበትን የአሠራር ሥርዓት ይዘረጋል፡፡

ክፍል አራት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

20. የጠቅላይ ዓቃቤያነ ሕግ የጋራ ምክር ቤት

1/ የጠቅላይ ዓቃቤያነ ሕግ የጋራ ምክር ቤት (ከዚህ በኋላ "የጋራ ምክር ቤት" እየተባለ የሚጠራ) የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ እና የክልል ዓቃቤ ሕግ ተቋማት የበላይ አመራሮች በትብብርና በቅንጅት የሚሰሩበት በዚህ አዋጅ መሠረት ተቋቁሟል፡፡

2/ የጋራ ምክር ቤቱ በፍትሕ ዘርፍ የጋራ እና ተመሳሳይነት ባላቸው ጉዳዮች ላይ አሰራራቸውን እና አፈፃፀማቸውን ውጤታማ፣ ቀልጣፋ እና ወጥነት ያለው ለማድረግ የሚያስችል የጋራ ዕቅድ ያወጣል፡፡

3/ የጋራ ምክር ቤቱ ሰብሳቢ ጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉ ሆኖ የክልል የዓቃቤ ሕግ ተቋማት ኃላፊዎች በአባልነት ይሳተፋሉ፡፡

4/ የጋራ ምክር ቤቱ የራሱን የስብሰባና የአሠራር ሥነ-ሥርዓት ይወስናል፡፡

5/ ጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉ የምክር ቤቱን ሥራዎችና ስብሰባዎች ያመቻቻል፡፡

Draft

21. ደንብና መመሪያ የማውጣት ስልጣን

1/ የሚኒስትሮች ምክር ቤት ይህን አዋጅ ለማስፈጸም የሚያስፈልጉ ደንቦችን ሊያወጣ ይችላል፡፡

2/ የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ይህን አዋጅ እና በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሠረት የወጡ ደንቦችን ለማስፈፀም የሚያስፈልጉ መመሪያዎችን ሊያወጣ ይችላል፡፡

3/ የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ የሚያወጣቸውን መመሪያዎች ሰፊ ስርጭት ባላቸው ማናቸውም መገናኛ ዘዴዎች እንዲታተሙ እና እንዲሰራጩ ይደረጋል፡፡

22. መብትና ግዴታን ስለማስተላለፍ

1/ በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ አስፈፃሚ አካላት ሥልጣንና ተግባር ለመወሰን በወጣው አዋጅ ቁጥር 916/2008 እና በሌሎች ሕጎች ለፍትሕ ሚኒስቴር ተሰጥተው የነበሩ ሥልጣንና

ተግባራት በዚህ አዋጅ መሠረት ለፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ተላልፈዋል፡፡

2/ በፌዴራል የሥነ ምግባርና የፀረ-ሙስና ኮሚሽን ማቋቋሚያ አዋጅ 433/97 (በአዋጅ ቁጥር 883/2007 እንደተሸሻለ) እና የተሻሻለው የፀረ-ሙስና ልዩ የሥነ-ሥርዓትና የማስረጃ አዋጅ 434/97 (በአዋጅ ቁጥር 882/2007 እንደተሸሻለ) እንዲሁም በሌሎች ሕጎች ለፌዴራል ሥነ-ምግባርና ፀረ-ሙስና ኮሚሽኑ ተሰጥተው ነበሩ የዓቃቤ ሕግነት ሥልጣን ለፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ተላልፏል፡፡

3/ በፌዴራል የሥነ-ምግባርና ፀረ-ሙስና ኮሚሽን ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 433/97 (በአዋጅ ቁጥር 883/2007 እንደተሸሻለ) እና የተሻሻለው የፀረ-ሙስና ልዩ የሥነ-ሥርአትና የማስረጃ አዋጅ 434/97 (በአዋጅ ቁጥር 882/2007 እንደተሻሻለ) እንዲሁም በሌሎች ሕጎች ለኮሚሽኑ ተሰጥቶ የነበረዉ የወንጀል ምርመራ የማድረግ ሥልጣን ለፌዴራል ፖሊስ ኮሚሽን ተላልፏል፡፡

4/ በኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 587/2000 እንዲሁም በሌሎች ሕጎች ለባለስልጣኑ ተሰጥቶ የነበረው የዓቃቤ ሕግነት ሥልጣን ለፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ተላልፏል፡፡

5/ በኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 587/2000 እንዲሁም በሌሎች ሕጎች ለባለሥልጣኑ ተሰጥቶ የነበረው የታክስና የጉምሩክ ወንጀል ምርመራ የማድረግ ሥልጣን ለፌዴራል ፖሊስ ኮሚሽን ተላልፏል፡፡

6/ በንግድ ውድድርና የሸማቾች ጥበቃ አዋጅ ቁጥር 813/2006 እንዲሁም በሌሎች ሕጎች ለንግድ ውድድርና ሸማቾች ጥበቃ ባለሥልጣን ተሰጥቶ የነበረው የዓቃቤ ሕግነት ሥልጣን ለፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ተላልፏል፡፡

7/ በንግድ ውድድርና የሸማቾች ጥበቃ አዋጅ ቁጥር 813/2006 እንዲሁም በሌሎች ሕጎች ለንግድ ውድድርና ሸማቾች ጥበቃ ባለሥልጣን ተሰጥቶ የነበረው የወንጀል ምርመራ የማድረግ ሥልጣን ለፌዴራል ፖሊስ ኮሚሽን ተላልፏል፤

8/ በልዩ ዓቃቤ ሕግ ማቋቋሚያ አዋጅ 22/1985 ለልዩ ዓቃቤ ሕግ ጽሕፈት ቤት ተሰጥቶ የነበረው ሥልጣን፣ መብትና ግዴታዎች ለፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ተላልፈዋል፡፡

23. <u>የመተባበር እና የመፈጸም ግዴታ</u>

1/ የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግና ዓቃቤያነ ሕግ በሕግ የተሰጣቸውን ሥልጣንና ተግባር ለመወጣት ትብብር የተጠየቀ ማንኛውም ሰው

Draft

http://ethcriminalawnetwork.com

ከአቅም በላይ ያልሆነ እና አደጋ የማያስከትልበት ከሆነ የመተባበር ግዴታ አለበት፡፡

2/ ይህ አዋጅ ከመውጣቱ በፊት በሥራ ላይ የነበሩ የዓቃቤ ሕግ ተቋማት አመራር እና ሠራተኞች በዚህ አዋጅ መሠረት የሚደረገውን ሽግግር የመተባበርና የመደገፍ ግዴታ አለባቸው፡፡

3/ ማንኛውም የፖሊስ አባል የዓቃቤ ሕግን የመጨረሻ እና ሕጋዊ ውሳኔ የማክበር እና መፈጸም ግዴታ አለበት፡፡

24. **<u>የወንጀል ተጠያቂነት</u>**

1/ የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ እና ዓቃቤያነ ሕግ ሥራቸውን በነፃነት እንዳያከናውኑ ጣልቃ የሚገባ ማንኛውም ሰው ከአንድ ዓመት እስከ አምስት ዓመት በሚደርስ ጽኑ እስራት ይቀጣል፡፡

2/ የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ እና ዓቃቤያነ ሕግ የሚሰጡትን ውሳኔ የማያከብርና የማያስፈጽም እንዲሁም የመተባበር ግዴታውን የማይወጣ ማንኛውም ሰው ከአንድ ዓመት በማይበልጥ ቀላል እስራት ወይም ከብር 3000 በማይበልጥ መቀጮ ይቀጣል፡፡

3/ ማንኛውም የፖሊስ አባል የዓቃቤ ሕግን የመጨረሻ እና ሕጋዊ ውሳኔ በመቃወም ያልታዘዘ እንደሆነ አግባብ ባለው ሕግ ይጠየቃል፡፡

Draft

25. **<u>የመሸጋገሪያ ድንጋጌዎች</u>**

1/ በሚኒስትሮች ምክር ቤት የወጡ ደንቦች፣ በፍትሕ ሚኒስቴር፣ በኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን፣ በፌዴራል የሥነ-ምግባርና ፀረ-ሙስና ኮሚሽን እና በንግድ ውድድርና ሸማቾች ጥበቃ ባለሥልጣን የወጡ የጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ሥልጣንና ተግባር ለማስፈፀም አግባብነት ያላቸው መመሪዎች እና ማኑዋሎች በሌሎች ደንቦች፣ መመሪያዎች ወይም ማኑዋሎች እስከሚተኩ ድረስ ተፈፃሚነታቸው ይቀጥላል፡፡

2/ በፌዴራል የሥነ ምግባርና የፀረ-ሙስና ኮሚሽን፣ በኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን እና በንግድ ውድድርና ሸማቾች ጥበቃ ባለሥልጣን ተቀጥረው በሥራ ላይ የሚገኙና መሥፈርቱን አሟልተው ወደ ፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ የሚዛወሩ ዓቃቤያነ ሕግ በዚህ አዋጅ መሠረት በዓቃቤ ሕግነት እንደተሾሙ ተቆጥረው ሥራቸውን ይቀጥላሉ፡፡

3/ በፌዴራል የሥነ ምግባርና የፀረ-ሙስና ኮሚሽን፣ በኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን እና በንግድ ውድድርና ሸማቾች ጥበቃ ባለሥልጣን ለዓቃቤ ሕግ የሥራ ክፍሎች በድጋፍ ሰጪነት ሥራ ላይ የሚገኙና በፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ውሳኔ ወደ ፌዴራል ጠቅላይ

http://ethcriminalawnetwork.com

ዓቃቤ ሕግ የሚዛወሩ የመንግስት ሥራተኞች በዚህ አዋጅ መሠረት የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ሠራተኞች ሆነው ሥራቸውን ይቀጥላሉ፡፡

4/ በፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ሥልጣን ሥር የሚወድቁ ሆነው ነገር ግን በተለያዩ የፌዴራል መንግሥት መሥሪያ ቤቶች ወይም በክልል ዓቃቤ ተይዘው በመታየት ላይ የሚገኙ የወንጀልና የፍትሐ ብሔር ጉዳዩች የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ በስድስት ወር ውስጥ እስኪረከባቸው ድረስ በተጀመሩበት አኳኋን መታየት ይቀጥላሉ፤ እንዲሁም የዓቃቤያነ ሕግ አስተዳደር በነበረበት ሁኔታ ይቀጥላል፡፡

5/ በዲስፕሊን ኮሚቴዎች ወይም በሌሎች የዓቃቤ ሕግ አስተዳደር ጉባኤዎች በመታየት ላይ ያሉ የዓቃቤ ሕግ ጉዳዮች በዚህ አዋጅ መሠረት ለተቋቋመው የዓቃቤያነ ሕግ አስተዳደር ጉባኤ ተላልፈዋል፡፡

6/ ሌሎች በፌዴራል የሥነ ምግባርና የፀረ-ሙስና ኮሚሽን፣ በኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን እና በንግድ ውድድርና ሸማቾች ጥበቃ ባለሥልጣን የሚገኙ የዓቃቤ ሕግ መዛግብትና ሰነዶች እንዲሁም የተያዙና በክርክር ላይ ያሉ ንብረቶች ወደ ፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ ይዛወራሉ፡፡

Draft

26. <u>የተሻሩና ተፈፃሚነት የማይኖራቸው ሕጎች</u>

1/ ስለዓቃቤያነ ሕግ የወጣው አዋጅ ቁጥር 74/1986 በዚህ አዋጅ ተሽሯል፡፡

2/ ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረኑ ማናቸውም ሕጎች በዚህ አዋጅ ውስጥ በተሸፈኑ ጉዳዩች ላይ ተፈፃሚት አይኖራቸውም፡፡

27. <u>አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ</u>

ይህ አዋጅ በፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

አዲስ አበባ …….. ቀን 2008 ዓ.ም

ዶ/ር ሙላቱ ተሾመ
የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ
ሪፐብሊክ ፕሬዚዳንት